

Discover yourself

Krízová komunikácia

1. časť

Krízová komunikácia – 1.časť

Až 85% vášho úspechu závisí od zručnosti správne komunikovať.

Cieľ workshopu

Precvičiť efektívnu komunikáciu v kontexte prípravy a samotného súdneho pojednávania.

Témy workshopu

- Dvojsmerná komunikácia – dialóg, diskusia, debata – v závislosti od neformálneho a formálneho kontextu
- Neverbálna komunikácia (ako správne pochopiť reč tela a odhaliť úmysly)
- Verbálna komunikácia
- Komunikačné bariéry, predchádzanie nedorozumeniam pri komunikácii
- Aktívne počúvanie, otázky a reflexia
- Asertivita vs agresivita v komunikačných prejavoch
- Asertívne techniky komunikácie
- Vymedzenie priestoru a určenie rolí, overenie si porozumenia a akceptovania procesu pojednávania
- Komunikácia počas zisťovania kľúčových skutočností (výsluch účastníkov konania) – vedomá práca s otázkami; príprava otázkových variánt
- Efektívne dokumentovanie vypočutého materiálu

Komunikácia

Komunikácia je každá interakcia v prítomnosti iného človeka, všetko čo hovoríme, robíme, spôsob, akým to robíme a hovoríme. Je nemožné nekomunikovať.

Aj mlčanie je formou komunikácie.

Neverbálna komunikácia

V skutočnosti všetky spôsoby neverbálnej komunikácie tvoria nedeliteľný celok, navzájom sa dopĺňajú a nie je možné ich od seba oddeliť.

Podľa expertov je podstatná časť našej komunikácie neverbálna, mimoslovná. Reagujeme na množstvo neverbálnych podnetov a neverbálne správanie zahrňujúce postoje, výrazy tváre, pohľady, gestá a tón hlasu.

Od nášho postoja, podania ruky až po náš vzhľad, neverbálne detaily odhaľujú, kto sme.

Pre neverbálnu komunikáciu platí:

Nie je možné sa jej vyhnúť

Neverbálne chovanie je dvojzmyselné.

Primárne vyjadruje pocity

Ťažšie sa ovláda vôľou

Väčšina neverbálneho chovania je závislá na kultúre ľudí.

Druhy neverbálnej komunikácie

- pohľad (reč očí)
- výrazy tváre (mimika)
- pohyby tela (kinezika)
- fyzický postoj (konfigurácia všetkých častí tela)
- gestá (gestika)
- dotyky (haptika)
- priblíženie alebo oddialenie (proxemika)
- úprava vonkajšieho vzhľadu
- tón hlasu a jeho modulácia

Zóny

- **Intímna:** do 45 cm
- **Osobná:** 45 – 120 cm
- **Sociálna (spoločenská):** 1,2 – 3 m
- **Verejná:** viac ako 3 metre.

Verbálna komunikácia

Neexistuje bez spojenia s neverbálnou stránkou komunikácie.

Formy verbálnej komunikácie

Hovorová komunikácia - zvuková zložka reči – výška hlasu, jeho zafarbenie, sila, melódia.

Písomná komunikácia - prebieha v odlišnom čase a na odlišnom mieste.

Bariéry komunikácie

- jazyk, nárečie, hluk, vyrušovanie ...
- slová, ktoré majú rôzny význam
- hodnotenie informácie podľa toho, kto ju podáva a nie podľa obsahu
- príjemca počuje len to, čo chce, alebo čo je zvyknutý počúvať
- príjemca ignoruje konfliktné informácie
- neverbálne znamenia nie sú brané do úvahy
- príjemca je rozčúlený alebo citovo rozrušený

Komunikačné techniky

- Asertivita
- Umenie klásť otázky
- Umenie počúvať

Asertivita

- zodpovednosť každého za vlastné jednanie
- kontrola nášho „JA“
- rozhodnutia o tom, čo chceme v rôznych situáciách
- počúvanie druhých ľudí a pochopenie ich správania, toho čo chcú, čo cítia a aké zastávajú pozície
- hľadanie prijateľných riešení

Umenie klásť otázky

Správne položená otázka posúva dialóg. Komunikáciu má v rukách ten, kto vie klásť dobré otázky.

Umenie počúvať

- Počutie - aktivizácia sluchu, vnímanie všetkých podnetov, sluchu a pohybov celého tela
- Počúvanie - sústredenie sa na obsah vyjadrovanej informácie
- Chápanie - porozumenie obsahu aj zmyslu vyjadrovanej informácie
- Spätná väzba - dať najavo, že som pochopil

Komunikačné bariéry

na strane počúvajúceho:

- prerušovanie hovoriaceho, skákanie do rečí,
- nedávanie spätnej väzby, pocit ignorovania, neporozumenia,
- prejavy neverbálneho odmietnutia (poloha tela, pohľad očí ...)

na strane hovoriaceho:

- nejasnosť a malá konkrétnosť
- zovšeobecňovanie detailu na celok (rozladí nás jeden človek a povieme, že všetci ľudia nás rozčuľujú)
- pripisovanie úmyslu (nesprávna interpretácia počutého slova)
- nepriame vyjadrenie pocitov
- nesúlady verbálneho a neverbálneho prejavu.

Cesta k srdcu je ucho. (Voltaire)

Aktívne počúvanie

Naučili sme sa rozprávať, čítať a písať. Počúvať nás neučil nikto.

Počúvame, čo sa hovorí:

- Zachytíme hlavnú tému
- Zachytíme fakty, zároveň selektujeme informácie
- Pripravujeme si otázky v dialógu
- Máme „otvorenú“ myseľ

Počúvanie je dôležité:

- Získavame informácie
- Dopĺňame si informácie
- Uistujeme sa o vzájomnom pochopení
- Meníme svoje postoje a názory
- Obohacujeme si slovnú zásobu
- Lepšie chápeme rozprávača

Aktívne počúvanie otvára ľudí, povzbudzuje ich k spontánnemu a úprimnému vyjadreniu postojov a myšlienok.

Pozorným počúvaním ukazujeme iným, že si ich vážime, že si ceníme ich vedomosti, skúsenosti. Bez počúvania by nebolo komunikácie.

Prečo máme aktívne počúvať?

- Overujeme, či sme pochopili, čo nám bolo povedané
- Dávame najavo, že uznávame a prijímame argumenty a názory toho, kto hovorí
- Zároveň podporujeme hovoriaceho, aby skúmal svoje pocity, myšlienky a postoje

Techniky aktívneho počúvania

- Parafrázovanie myšlienok hovoriaceho
- Vyjadrenie pochopenia pocitov, myšlienok, názorov a postojov (verbálne aj neverbálne)
- Otázky

Prejavy aktívneho počúvania

- Sústredenie sa výhradne na hovoriaceho
- Ochota počúvať
- Kladenie doplňujúcich otázok
- Parafrázovanie
- Vyjadrenie pochopenia
- Neverbálnou komunikáciou (postoj, naklonenie sa, mimika, gestá pochopenia)

Bariéry aktívneho počúvania

- Sústredenie sa na vlastné problémy (vytváranie si príbehov vo vlastnej hlave)
- Odbiehanie k iným témam
- Nesústredenosť
- Netrpezlivosť a skákanie do reči
- Malý rešpekt k hovoriacemu
- Unáhlené závery vo vlastnej hlave

Asertivita

Asertívne práva

1. Právo posudzovať vlastné správanie, myšlienky a emócie a byť za ne zodpovedný.
2. Právo neospravedlniť sa a nevyhovárať sa.
3. Právo posúdiť vlastnú zodpovednosť.
4. Právo na svoj názor a na zmenu názoru.
5. Právo robiť chyby a niešť za ne zodpovednosť.
6. Právo povedať NEVIEM.
7. Právo byť nezávislý od jednania a názoru ostatných.
8. Právo robiť nelogické (vlastné) rozhodnutia.
9. Právo povedať NEROZUMIEM.
10. Právo povedať NEZÁLEŽÍ MI NA TOM.
11. Právo rozhodnúť sa, či sa budem alebo nebudem správať asertívne.

Asertívne schopnosti v komunikácii

1. Požiadat' o láskavosť.
2. Uplatniť svoje nároky.
3. Povedať NIE.
4. Vyrovnat' sa s kritikou.
5. Začať, udržať a ukončiť komunikáciu.
6. Prijat' a vyjadriť uznanie.
7. Vyjadriť vlastný názor, postoj, emócie.

Je voči ostatným slušné správať sa asertívne. Pokiaľ sa necháme zatlačiť a manipulovať niekým, kto sa správa agresívne, dostaneme sa do submisívnej polohy. Preto sa agresívne správanie nazýva aj manipulatívne (manipulačné) správanie.

Agresivita aj submisivita je zlá pozícia na akúkoľvek komunikáciu. V týchto polohách je nemožné dospieť k akejkoľvek dohode. Dohoda je riešenie situácií výhra : výhra. Pokiaľ sa jeden z komunikačných partnerov správa inak ako asertívne, situácie zvyčajne končia prehra: prehra. Výnimočne pre agresívne sa správajúceho partnera výhrou.

Asertívne riešenie konfliktov vedie ku

- sebahodnoteniu
- spolupráci
- rozvoju a posilneniu dôvery a tým k pocitu spolupatričnosti a priateľstva
- uspokojeniu potrieb zúčastnených.

Pri asertívnom správaní sa majme na mysli aj verbálnu a neverbálnu stránku komunikácie. Môžeme sa správať asertívne a hovoriť presvedčivo, no keď naša neverbálna komunikácia nebude v súlade s tým, čo hovoríme, budeme pôsobiť neúprimne. Málokto nám uverí.

Otázky

Prečo sa pýtame?

- Zisťujeme informácie, chceme sa dozvedieť viac
- Overujeme pochopenie
- Budujeme dôveru

Ako sa pýtame? (aké otázky kladieme?)

- **Otvorené** – začínajú zámenami – kedy, prečo, kto, čo, ako, načo...). vhodné na začiatku rozhovoru, umožňujú identifikovať problémy a potreby klienta, prispievajú k uvoľneniu klienta – ICE-BREAK
- **Zatvorené** – začínajú slovesom – dostaneme jednoslovnú odpoveď: áno, nie, včera, ráno... vhodné ku koncu rozhovoru, umožňujú získať konkrétne overenie informácie

Kedy sa pýtame?

- Chceme dostať viac informácií
- Potvrdzujeme, odsúhlasujeme dohodu
- Overujeme si pochopenie

Typy otázok podľa cieľa

- **Informačná otázka** - zisťuje skutkovú podstatu veci
- **Sugestívna otázka** - ovplyvňuje (vyhýbajme sa jej)
- **Alternatívna otázka** - umožňuje výber z dvoch alternatív – nepredpokladá zamietavé stanovisko
- **Kontrolná otázka** - overuje správne pochopenie výrokov
- **Motivačná otázka** - navodzuje dôveru
- **Rétorická otázka** - vyburcuje partnera, vzbudzuje záujem, nevyžaduje odpoveď

Reflexia

- Je nástrojom počúvania
- Je signálom overenia

Reflexiou

- Prejavujeme záujem
- Overujeme porozumenie

Nástroje reflexie

- Citácia (zrkadlo)
- Parafrázovanie – prerozprávanie
otázka: porozumel som dobre?
- Zopakovanie začiatku – hovoriaci zvyčajne dokončí vetu
- Neverbálne: postoj tela, hlavy, očný kontakt, prikývnutie...

Reflexiou budujeme a upevňujeme dôveru.

Námietky

Prečo vznikajú námietky?

- Negatívna skúsenosť
- Predsudok (zovšeobecnenie)
- Nespoľahlivosť

- Nezáujem (o produkt, spoluprácu...)
- Nedostatok informácií
- Mylné informácie
- Výhovorky
- Neochota dohodnúť sa
- Stereotypy

Dôvera je o nedostatku informácií. 95% námietok pramení v nedôvere.

Zvládanie námietok

Dobré zvládnutie námietky

- 1. akceptovanie** (prejavenia názoru)
- 2. overenie pochopenia**
- 3. riešenie námietky – návrhy** (argumentácia, premena na výhodu...)

Súčasťou workshopu sú:

Spoločné tvorenie teórie:

- Symetrické a nesymetrické vzťahy
- Fakty a ich interpretácia
- Dialóg, diskusia, debata
- Príprava na pojednávanie
- Overovanie porozumenia a reflexia

Cvičenia:

- Tvorenie otázok
- Aktívne počúvanie
- Komunikačné bariéry
- Príprava na pojednávanie
- Dokumentovanie vypočutého materiálu
- Krízová komunikácia
- Prijatie zodpovednosti za vlastné rozhodnutia
- Komunikácia s nadriadeným

Mgr. Eva Martinovičová

Pracujem ako lektor a kouč v spoločnosti EdWell s.r.o., ktorú som založila s poslaním poskytovať klientom možnosť objaviť vlastný potenciál a nájsť samého seba v rôznych oblastiach života – profesijnej aj súkromnej.

Mám dlhoročné skúsenosti s vedením ľudí, tímov a projektov. Pri práci využívam nielen teoretické, ale predovšetkým praktické skúsenosti, ktoré som nadobudla štúdiom, vzdelávaním a praxou v biznise.

Osobný rozvoj, nácvik komunikačných techník a predovšetkým koučingový proces môže byť pre niektorých klientov náročný. Preto na príprave a realizácii tréningov spolupracujeme s profesionálnym psychológom. Niektoré tréningy pripravujeme a vedieme s externými lektormi, ktorí sú expertmi v daných oblastiach. Teoretická aj praktická časť je preto obohatená nielen znalosťou psychológie, ale aj dlhoročnými skúsenosťami spolupráce s ľuďmi v úspešných tímoch. Vďaka tomu sa na tréningoch a v koučingovom procese zvyčajne dokážeme dostať do hĺbky v pomerne krátkom čase a naši klienti dosahujú vďaka tomu výsledky rýchlejšie. To ich motivuje dosahovať úspech trvale.

V oblasti koučingu mám ukončené kontinuálne vzdelávanie certifikované International Coach Federation (ICF) – **Integratívny koučing založený na polaritách**. Som členkou [International Coach Federation \(Medzinárodná federácia koučov\)](#) a [Slovenskej asociácie koučov](#) (SAKO).

Absolvovala som dvojročný výcvik **Integratívna práca s motiváciou a zmenou v komplexných systémoch**, ktorý je akreditovaný Slovenskou komorou psychológov a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Vypracoval:

Mgr. Eva Martinovičová

+421 903 553 300

martinovicova@edwell.sk

EdWell s.r.o. zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel Sro,

vložka č 62145/B so sídlom Komárnická 48, 821 02 Bratislava